

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 25

Penktadienis, Birželio (June) 21, 1963, Toronto, Ontario

M E T A I XXXII

Pirmoji Kosmonautė -- Darbininkų Duktė Tarybinė Mergina, Valentina Tereškova

MASKVA. — Tarybiniai žmonės vėl pasirodė pirmieji. Šiuo sykiu su kosmonaute. Kosmonautui Valerijui Bykovskui skriejant erdvėje su erdvės laivu Vostok V, pasikėlė į erdvę su erdvės laivu Vostok VI kosmonautė Valentina Tereškova, darbininkų duktė, tarybinė mergina. Šiuos žodžius rašant ji skrieja apie Žemę sėkmingai jau trečią parą. Ji negalėjo pasivyti Bykovskį, bet jos laivas vos už 3 mylių nuo Bykovskio laivo.

Valentinos tėvai buvo darbininkai. Tėvas buvo traktorininkas. Jis žuvo praėjusiam kare. Matina buvo tekstilės darbininkė. Pati Valentina buvo fabriko darbininkė, komjaunuolė, bet gabi parašutininkė. Tas ir atvedė ją į kosmonautų eilę.

Pulkininkas Valerijus Bykovskis ir Valentina Tereškova skrieja 17,400 mylių į valandą greitumu. Jų orbitos aukščiausioj vietoj 144.8 mylios nuo Žemės, o žemiausioj vietoj 113.4 mylios.

Jie palaikė ryšius su Žeme ir tarpusavyje. Chruščiovas sveikino juos, o jie atsakė jam. Jie buvo matomi jų erdvės laivuose. Valentina, skrisdama per Jungtines Valstijas, sveikino amerikiečius ir linkėjo jiems laimės ir taikos.

Chruščiovas, sveikindamas

Tarybų Sąjunga Yra Pasiruošus Pasirašyti

MASKVA. — Tarybų Sąjunga, pareiškė premjeras Chruščiovas, yra pasiruošus pasirašyti sutartį uždraudimui nuklinių bandymų. Jeigu Vakarai nori, sutartis gali būti pasirašyta nieko nelaukiant.

Bet Tarybų Sąjunga, sako jis, nedarys daugiau nuolaidų inspekcijos vietoje klausimu. Kitaip sakant, jeigu Vakarai tikrai nori sutarties, tai jie turi daryti nuolaidas iš savo pusės inspekcijos klausimu.

Mokslininkai gali susekti nuklinius sprogimus be inspekcijų. Išrodo, kad reikalavimas didelio skaičiaus inspekcijų yra tikrai pateisinimas atidėliojimo pasirašymo sutarties.

Francija, iš savo pusės, visai atsisako pasirašyti tokią sutartį.

Valentiną, skriejančią erdvėje apie Žemę, pasakė: "Aš labai linksmas ir tėviškai didžiuliuoju, kad tai mūsų mergina iš mūsų Tarybinės šalies, yra pirmoji erdvėje..."

Valentina įrodė pasauliui, kad moteris gali atlikti tokius pat žygius, kaip ir vyrai. Amerikiečiai, sakoma, buvo susidomėję moterimis, bet vėliau atsisakę ruošti moteris skraidymams erdvėje.

Valerijus Bykovskis yra ketvirtas tarybinis kosmonautas, o Valentina Tereškova — penktoji. Susidaro gražus būrelis kosmonautų. Jie surinko daugybę informacijų apie padėtį erdvėje. Jie pagreitins pasiruošimą kelionėms į Mėnulį, o vėliau — kas žino? Gal žmogus bandys kada nors pasiekti ir nekurią iš Saulės planetų, nors jos labai toli. Kiek metų atgal niekas nebūtų tikėjęs, kad žmogus skraidys erdvėje šimtus mylių nuo Žemės tokiu dideliu greitumu.

Opozicinės Partijos Kimba Prie Gordono

OTTAWA. — Opozicinės partijos užklupo smerkti finansų ministrą Walterį Gordoną, kam jis turėjo talkininkus biznierių ruošiant biudžetą. Nauji demokratai ir konservatai nori praveisti parlamente papeikimą ministrui.

Opozicionieriai sako, kad nėra leistina, kad asmenys už parlamento sienų talkininkautų ministrui ruošiant biudžetą.

Ar Gordonas sulaužė kokius nors įstatymus ar kokias nors tradicijas, labai abejotina. Viskas, ką jis galėjo padaryti, tai pasiduoti biznierių įtakai ruošiant biudžetą. Pats biudžetas aiškiai rodo ministro polinkį visais būdais padėti pramonininkams, visai pamirštant pirkėjus. O jeigu pirkėjai negalės pirkti, tai kokia nauda bus iš plėtimo gamybos?

NEW YORK. — Pen American World Airways kompanija užsakė šešis naujus greitus lėktuvus. Jie galės vežti po 100 keliauninkų 1,500 mylių greičiu per valandą. Vieno lėktuvo pastatymas atsies iki \$15,000,000.

KONGO LUMUMBISTAI LAIMEJO RINKIMUS

Leopoldville. — Buvusio Kongo respublikos premjero Patrice Lumumba šalininkai naujoje Haut-Kongo provincijoje laimėjo provincijos parlamentinius rinkimus. Provincijos prezidentas išrinktas lumumbistas George Grenfell. Sostinėje Stanleyville kilo džiaugsmo demonstracijos.

Po paskelbimo rinkimų rezultatų demonstrantai iškėlė šūkius: "Šalin imperialistai!", "Šalin tautos išdavikai!" Susirėmimuose su centrinės valdžios kariuomene septyni demonstrantai, areštuoti.

REZIGNAVO IZRAELIO PREMJERAS BEN-GURION

TEL AVIV. — Rezignavo Izraelio premjeras David Ben-Gurion. Jis jau 76 metų amžiaus.

Rezignacijos priežastis esanti grynai asmeniška.

Jis taipgi pasitraukė iš kitų atsakomųjų vietų.

BRIUSELIS. — 1962 metais JAV į Vakarų Europą įvežė \$60,000,000 vertės vištų ir kitokios paukštienos. Šiomet Common Market beveik uždarė jų įvežimą.

MASKVA. — TSRS ir Indija pasirašė penkerių metų prekybos sutartį. Metinė prekyba sieks \$400,000,000 vertės.

Dainininkė Išmaršavo Nepabaigus Veikalo

MASKVA. — Kanados operos dainininkė Teresa Stratas išmaršavo atlikus antrą aktą Čaikovskio operos Eugenijus Oneginas, kadangi, kaip ji aiškina, publika mažai plojo.

Jos niekas neįspėjė, kad Balšoj teatro publika mažai ploja viduryje perstatymo, o ont galo, baigus perstatymą.

(Heather Thompson, Stratos kalibro dainininkė, pareiškė Toronte, kad Stratos elgėsys yra nepateisinamas.)

Teresa Stratas, tačiau, pildysianti savo programą Kieve ir Rygoj. Bet savo elgėsiu Balšoj teatre ji žymiai pažeidė savo prestižą.

Diksikratai Puola Panikon Kaltina Kennedį Komunizmu

WASHINGTON. — Negrų bruzdėjimas Jungtinėse Valstijose auga nesulaikomai. Pats prezidentas Kennedis pareiškė, kad Jungtinės Valstijos pergyvena rasių krizę. Dėl negrų sambrudzio labai išsigandę visi rasistai, diksikratai. Jie ryžtasi žūt būt nepasiduoti.

Norėdami sužlugdyti prezidento Kennedžio užmojų praveisti civilinių teisių įstatymą rasinei nelygybei panaikinti, diksikratai griebiasi desperatiškų būdų. Jų lyderis senatorius R. B. Russel suriko, kad prezidentas Kennedis, rodydamas susirūpinimą rasiniu bruzdėjimu, tiesiog stumia šalį į socializmą ar komunizmą.

Britaniją Tebepurto Profumo Skandalas

LONDON. — Britanijos laikraščiai tur būt niekad neturėjo tokios "šienapiūtės", kokia dabar yra iš karo ministro Profumo skandalas. Jeigu premjeras Macmillanas atlaikys šią "audrą", tai bus stebėtina.

Visas reikalas sukasi apie Profumo draugystę ir paleistuvavimą su panele Keeler.

Daug kas bando pakišti saugumo klausimą, bet panelė Keeler atsikerta, sakydama, kad jokia šnipinėjimo nebuvo. Ji griežtai užginčijo, kad tarybinis karininkas iš TSRS ambasados prašęs militarinį paslapčių išgavimo.

(Tarybų Sąjungos žinių agentūra TASS paskelbė, kad Tarybų Sąjungos militarinis atašė Ivanovas yra biauariai šmeižiamas. Jis nieko bendra neturėjęs su ta šaika.)

AREŠTAVO DEŠIMT KUBIEČIŲ BĖGLIŲ

MIAMI. — Amerikos autoritetai areštavo 10 kubiečių bėglių, grįžusių iš ekspedicijos į Kubą, kur jie šiomis dienomis susprogdino cukraus rafineriją, apšaudė stovinius palei Kubą laivus ir užmušė keletą kubiečių kareivių.

Miami muitinės direktorius Joseph Fortier sako, kad areštuotieji bus ištirti, iš kur jie išplaukė ir kas jų kelionę finansavo. Jeigu jie išplaukė iš JAV, bus baudžiami.

Civilinių teisių įstatymo projektas, kurį prezidentas ruošiasi pateikti Kongresui, esąs vienas žingsnis į komunistinę santvarką. Diksikratai ruošiasi nepaprastam filibusteriui.

Prezidentas, iš savo pusės, siekia pritarimo visuomenėje. J Baltuosius rūmus kviečia pasitarimui darbo unijų lyderius, religinių grupių atstovus, visuomenininkus, kultūrininkus ir kitus. Jis kalbėjosi apie rasių nerimą ir su buvusiu prezidentu Eisenhoweriu.

Negrai ir jų simpatikai vis labiau vysto masinius išstojimus prieš segregaciją. Jie ruošia demonstracijas ir kitus išstojimus įvairiose vietose. Jie planuoja demonstracijas ir čia, sostinėje. Paskyrė \$15,000 tam, kas suteiks informacijų, kas nužudė Mississippi negrų lyderį Medgar Evers. Plieno darbininkų unija paskyrė \$5,000. Dailys News \$1,000.

Pasipiktinimas Everso nužudymu yra labai didelis.

Jacksono mieste negrai surengė gedulo demonstraciją. Policija buvo bejėgė išardyti, nors labai stengėsi.

Demonstracijos įvyko daugelyje kitų vietų. Policija areštuoja šimtais, bet tas nieko nepadeda. Negrai nesibaido eiti į kalėjimus gindami savo teise. Taip pat nebaido jų ir policijos žiaurumas.

Pataria Pamatyti Mirties Stovyklas

TORONTO. — Allan Grossman, Ontarijos Likerio Kontrolės Tarybos pirmininkas, pataria tiems, kurie teploja svasitikas ant sinagogų, nuvykti į Europą ir patrinti noses į žemę mirties stovyklose, kur buvo nužudyta milijonai nekaltų aukų.

Jis siūlo, kad jeigu kurie iš tepliotojų būtų sugauti, tai už pabaudą turėtų būti nuvežti į tas mirties stovyklas.

Grossmanas neseniai lankėsi Lenkijoje, kur aplankė ir vieną stovyklą, vietą 800,000 asmenų mirties nacių rankose. Kada jis Treblinkoj (buvusioj stovykloj) paėmęs saują žemės, tai būvė beveik vieni kaulų pelėnai.

Iš Kanados Gyvenimo

Vyriausybė žada duoti po \$500 kiekvienam, kuris pirkis naujai pastatytą namą. Tuomi norima pagyventi namų pirkimą ir tokiu būdu namų statybą. Tai vis liberalų priemonės nedarbai sumažinti. Bet kai kas sako, kad tai lygu šiaudeliui tarpudančiams iškrapštyti.

Ne kažkokį entuziazmą sukėlė ir siūlymas paskolos savivaldybėms.

Kas liečia patį pagrindinį klausimą, automaciją, kuri vyriausiai atsakominga už nedarbą, tai liberalai dar nekludė jo.

Labai keista, bet didžiausia žmonių nelaimė — ligos — yra labai geras biznis.

Ontarijos Naujos Demokratinės Partijos lyderis MacDonald pareiškė, kad 6,000 gydytojų Ontarijoje šiais metais uždirbs vidutiniškai po \$18,000.

O sveikatos ministras M. B. Dymond apskaičiuoja, kad įvedus medikę atsieitų \$235,000,000 per metus. Tokiu būdu, kiekvienam gydytojui išeitų po \$28,000 į metus.

MacDonald sako, kad gydytojai yra aukščiausiai apmokama profesija provincijoje.

Komisija, kuri tyrinėjo kalėjimus, pranešė, kad sukilimų kalėjimuose priežastimi yra nešvara, susikimšimas ir kirmelės, kurių esą visur pilna.

Raportas buvo pateiktas parlamentui.

Glassco komisija, kuri paventė du metus tyrinėdama, kaip veikia Kanados valdžia, tarp kitko, rekomenduoja sudaryti parlamentarinę komisiją, į kurią žmonės galėtų kreiptis prieš vyriausybę.

Kiek bus naudos iš šios komisijos darbo, suiku pasakyti, bet ji kanadiečiams atsiėjo \$2,628,000.

Socialkreditorių partijoj pasireiškia nesutikimai. Vakariečiai sukyla prieš Real Caouetta. Girdi, jeigu kvebekiečiai nesuvaldys Caouetta, tai vakariečiai atsiskirs.

Nacionalis socialkreditorių prezidentas Orvis Kennedy sako, kad Caouetta atstūmė daugelį balsuotojų. Jei ne jis, sako Kennedy, tai socialkreditoriai būtų išrinkę 10 atstovų daugiau.

Finansų ministras Gordonas turis planą suvaržymui užsienio kapitalo plaukimo Kanadon.

Kaip jis tą padarys, dar neskelbiama.

Amerikiečių investavimai Kanadoje tokie dideli, kad netruks ilgai, kol amerikiečiai paims Kanados ekonomiką pilnon savo kontrolėn.

Kanadietis

Darbininkų Kongreso Lyderiai Praregėjo

SAULT STE. MTRIE. — Plieno darbininkų unijos konferencijoj buvo iškelti planai, kuriuos Kanados Darbininkų Kongreso lyderiai ketina patiekti savo suvažiavimui kitais metais, kad ateityje nebūtų metamos lauk unijos. Mat visa eilė unijų buvo išmesta praetyje ir dėl to Kongresas turėjo didelius nuostolius.

Atsitikime ginčo tarp dviejų unijų, būsią sperndžiama per tarpininkus. Tarpininkams nepavykus reikalą išspręsti, kaltininkai būsią baudžiami, bet nemetami lauk iš Kongreso.

Konferencija taipgi sudaužė liberalų viltis. Buvo pasklidę gandai, kad plieno darbininkų unijos lyderiai palaikys liberalus, bet pasirodė, kad jie stovi su naujais demokratais.

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau

Bifocals — \$19.00 ir daugiau

(įskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta

Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400

Toronto, Ont.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Pasidairius po Pasaulį

Islandijoj šiaip taip atsilaikė konservatų ir socialdemokratų koalicija, išrinkdama 32 iš 60 atstovų. Konservatai išrinko 24, o socialdemokratai 8.

Opoziciją sudaro agrarai ir komunistai. Agrarai, kaip ir komunistai, norėtų, kad Islandija taptų neutrali. Jie išrinko 19 atstovų, o komunistai 9.

Koalicinės valdžios galva, premjeras Olafur Thors yra jau 71 metų amžiaus ir yra manoma, kad jis netrukus turės užleisti vietą jaunesniam.

Italijos krikščionys demokratai numatė pakeisti Fanfanį kitu. Valdžią sudaryti jie pavedė Aldo Moro, generaliam partijos sekretoriui. Fanfanis pasirengęs pasitraukti.

Moro kreipėsi į Nenni, kad jis dėtųsi į koaliciją su krikščionimis demokratais. Nennis tam nepriešingas, bet jis turįs gauti sutikimą iš centralinio

komiteto.

Socialistų tarpe, kuriems vadovauja Nennis, vyraująs reikalavimas, kad Italija sumažintų savo vaidmenį NATO ir sušvelnintų savo antikomunistinį nusistatymą.

Prezidentas Kennedį paskyrė W. Averell Harrimaną atstovauti Ameriką Maskvoje, kur trys didieji svarstys nukilinių bandymų uždraudimo klausimą.

Pasitarimas Maskvoje įvyks liepos mėnesį. Dar kartą bus bandoma susitarti dėl visiško uždraudimo nukilinių bandymų.

Britų spauda, noromis ar ne, iškėlė viršun faktą, kad prostitutės įsileidžiamos į aukštumėnės ratelius, į kuriuos daugelis parlamento narių negali prasimušti, kadangi jie arba nepakankamai išsimokslinę, ar paeina iš žemesnių klasių.

Taipgi paaiški, kad prostitutė Christine Keeler gaus ribią sumą pinigų už savo gyvenimo istoriją. Jei kaip, tai jos gyvenimo istorija bus panaudota ilgam filmui pagaminti.

Graikijos premjeras Constantine Caramanlis rezignavo reikšdamas protestą karaliui, kam jis nori lankytis Britanijoje.

Caramanlis priešingas karaliaus vizitui todėl, kad Britanijoje yra nemažai pasipiktinimo Graikijos valdžia dėl žiauraus nužudymo parlamento nario ir kovotojo už taiką George Kambrikio.

Kada karalienė lankėsi Britanijoje ryšium su princesės vedybomis, Britanijos žmonės demonstravo prieš ją, reikalaudami paliuosuoti politinius kalinius, kurie tebelaikomi kalėjimuose nuo 1949 metų.

MASKVA. — TSRS apkaltino Australijos ambasadoriaus sekretorių Morrisoną šnipinėjimu ir išvarė iš savo šalies.

Toronto ir Bendrai Pietinės Ontarijos Lietuvių

RUOŠIAMAS

Liaudies Balso Metinis

PIKNIKAS

įvyks

Sekmadienį, Birželio 23 d.

ELDORADO PARKE

Prie BRAMPTON, Ont.

(Ten, Kur Pernal Buvo)

Piknikui vieta graži, patogī ir erdvi. Prie Port Credit upės

Pikniko ruošėjai planuoja įvairių žaidimų su laimėjimais.

Toronto Lietuvių Moterų Klubo Narės Ruošia Puikų Garbės Stalą

Liaudies Balso rėmėjai kontestuos už išrinkimą

1963 Metų Pikniko Žvaigždės

Piknikas prasidės 1 val. po pietų, o pikniko vieta atdara nuo pat ryto

Maloniai Kviečiame Visus Atsilankyti

PASTABA: Jei ir lytų piknikas vistiek įvyks, nes ten yra dideli paviljonai.

KELRODIS:

Eldorado parkas randasi arti Bramptono, kuris yra ant 10-tos ir 7-tos Hwy kryžkelės. Važiuojant Queen Elizabeth Highway, privažiavus Highway 10-tą sukti į šiaurę (Cooksville) ir važiuoti tiesiai ligi Bramptono trafiko šviesų. Čia sukti į kairę ir pavažiavus apie 2½ mylios, prie Springbrook Villa tarp dviejų gazolino stočių (SUNOCO ir WHITE ROSE) keliuką pasukti į kairę (pietų link). Už apie ¼ mylios pamatysite pikniko vietą.

Kaip aš Kalbėtis

(Tas Pirmiausia reiki, ar iš tikrųjų je lonomu smegenų elektros srovė! stačiau komutator finas galėjo b "snapu". Tuo me giau komutatori valdančia elektr pastebėjau, kad kiekvieną mano valdymą sustipri rium, delfinas š sirodo, jis supra funkciją ir stukt įjungdamas srov

Ar pastebėta nus tokia pat b ma reakcija? M kuria išmėginat taip pat reagav tik aš parodžiau leisti komutator snapu stuktelėj tuoju suprato, pat būdu įjungt mei, tokiu būdu jai nepatiko. Ji ir spyrėsi, kai srovė. Bet mech kai j suprato. bau su tuzinu jie visi iš karto kalo esmę.

Vienas iš m išleisdavo kažk garsus kiekvier jam nepavykda lo. Pavykus, jis beveik tuoju pat siverždavo ištis da. Kvėpuoję kiaurymėn bū mikrofonas su bet kurios viet galima būdavo sią jo garsą. stereofoniniu a juostelėmis: garsams užraš stebėjimams d mane apstulbir lykas: pakaito jimu liežuviu i sėjančiais gar leisdavo kažk kių nebuvaug me. Jie prim žimą. Tada pr einant į labori mūsų juokėsi. Sekančių se giausi iš šio g "elektrinį ap gauti tam tikr

Apsilanky

geriausiai

Dėl plates

Kaip aš išmokau Kalbėtis su Delfinais

DŽ. LILIS

(Tąsa)

Pirmiausia reikėjo patikslinti, ar iš tikrųjų jam sudaro malonumo smegenų stimuliavimas elektros srove! Aš greitai pastaciau komutatorių, kurį delfinas galėjo baksnoti savo "snapu". Tuo metu, kai sujungiau komutatorių su sistema, valdančia elektrodų įjungimą, pastebėjau, kad delfinas seka kiekvieną mano judesį. Vos aš valdymą sustiprinau komutatorium, delfinas šoko ant jo. Pasirodo, jis suprato mechanizmo funkciją ir stuktelėjo jį snukiu, įjungdamas srovę.

Ar pastebėta pas kitus delfinus tokia pat beveik nedelsiama reakcija? Maža patelė, su kuria išmėginau tą sistemą, taip pat reagavo greitai. Kai tik aš parodžiau jai, kaip paleisti komutatorių, pora kartų snapu stuktelėjęs rankenėlę, ji tuojau suprato, kad gali tokiu pat būdu įjungti srovę. Nelaimi, tokiu būdu gauti stimulai jai nepatiko. Ji gailiai sušvilpė ir spyrėsi, kai reikėjo įjungti srovę. Bet mechanizmą savotiškai ji suprato. Nuo tada aš dirbau su tuzinu įvairių delfinų, jie visi iš karto suprastavo reikalo esmę.

Vienas iš mano bandomųjų išleisdavo kažkokius mįslingus garsus kiekvieną kartą, kai tik jam nepavykdavo gauti stimulo. Pavykus, jis nutildavo. Bet beveik tuoj pat iš jo gerklės išsiverždavo ištisa garsų kaskada. Kvėpuojamojo delfino kiaušymėn būdavo įstatomas mikrofonas su stiprintuvu. Iš bet kurios vietos laboratorijoje galima būdavo išgirsti silpniausią jo garsą. Aš naudojausi stereofoniniu aparatu su dviem juostelėmis: viena — delfino garsams užrašyti, kita — savo stebėjimams diktuoti. Greitai mane apstulbino stebėtinas dalykas: pakaitomis su pliauškejimu liežuviu ir greitais vaikšėjančiais garsais delfinas išleisdavo kažkokius garsus, kurių nebuvau girdėjęs akvariume. Jie priminė juoko išsiveržimą. Tada prisiminiau, jog, įeinant į laboratoriją, vienas iš mūsų juokėsi.

Sekantį seansų metu stengiausi iš šio gabaus gyvulio už "elektrinį apdovanojimą" išgauti tam tikro aukštumo, ilgu-

mo ir tono garsus. Bet, klausydamas jo balso užrašą, greitai įsitikinau, kad delfinas ypač stengiasi kopijuoti kai kuriuos mano mokslinius posakius, kuriuos diktavau aparatui. Posakių parinkime nebuvo jokios prasmės, imitavimas buvo sutrumpintas ir šurkštus, bet jis nustebino visus jį girdėjusius. Pavyzdžiui, aš kalbėjau: "TRR dabar lygus 10 į sekunde". Aš tariau "TRR" aiškiai, kad sekretorė galėtų tai užrašyti. Ir tuojau pat iš delfino užrašėsi šios juostos girdėjome garsą "TRR", ištartą aštriu nosiniu akcentu, bet gana prasmingai. Taip pat, kai aš sakiau "133 minutės", delfinas stengėsi ištarti "133" ir užkliūdavo už žodžio "minutės", kuris neabejotinai pasirodė jo garso stygomis persunkus.

Galima įsivaizduoti, kaip mus sujaudino šis atradimas: jis leido išmokyti delfinus atsakinėti į elektrinius stimuliavimus ne tik tai jų pačių kalba, bet ir įjungti į ją kai kuriuos žmogaus tariamus garsus.

Deja, daugelis to meto mūsų delfinų mirė nuo epilepsijos. Mes jautėmės kalti, jog nesimėmė reikalingo atsargumo, bet buvome priversti iki tam tikro laipsnio dirbti akiai. Jeigu aš dabar laikau galimu ilgai "kalbėtis" su delfinu, nebijodamas jam pakenkti ar jį nuvarginti, tai tik žiaurių pirmųjų bandymų dėka. Mes sužinojome, kad negalima elektrodus įjungti arti kai kurių gležnų centrų; gyvulys pakelia įtampą be nemalonių pojūčių, bet jo smegenys nukentė.

Vienas iš delfinų, su kuriais dirbau vėliau, jam pasiūlytą žaidimą padarė sudėtingesnį. Aš išmokiau jį dūsauti, už ką jis būdavo apdovanojamas išlydžiu. Bet kai atodūsį pasiekdavau aukščiausią gaidą, aš nustodavau jį girdėjęs, nors iš liežuvėlio padėties matydavau, kad garsas dar tęsiasi. Tada kaip tik tuo momentu nutraukdavau srovę. Po dviejų tokių bandymų delfiną turėdavau "apdovanojoti" — jis pasistengė atsidusti taip, kad jį girdėčiau iki galo. Nuo to laiko jis niekad daugiau "nedainuodavo" man nesugaunamu dažnumu. Jis atskyrė tai, kas mano klausai

CBC radio stygų kvartetas, susidedęs iš muzikantų Alberto Pratz, Davido Mankovitz, Lasz-

lo Vargo ir Bernardo Robbins, kuris pildo muzikinę programą penktadienių vakarais. Jo pro-

gramoje dalyvauja dainininkai ir kiti svečiai, pakviesti specialiai tam sykiui.

prieinama, ir, kaip mokslininkas laboratorijoje, laikėsi eksperimento galimumų ribose. Aš jau nebežinojau, katras iš mudviejų su katruo dirba! Panašūs įvykiai leidžia manyti, kad mums mėginant nustatyti ryšį su delfinais, jie gali mus pasitikti pusiaukelėje ir mums padėti.

Aš visą laiką galvojau, kaip apribojus elektrodų naudojimą. Jeigu gyvuliai reaguoja netarpiškai į garsus, tariamus balsu ar girdimus iš magnetofono juostos, tai kam kankinti jo smegenis? Bet, norint mokyti delfinus mėgdžiojimo būdu, su jais reikėjo elgtis kaip su tikrais kūdikiais. Kokiu būdu vaikas išmoka kalbėti? Gimusio kūdikio smegenys sveria 400 g; pirmaisiais metais jų svoris padvigubėja, bet turi pasiekti 1,000 g. kol kūdikis išmoks pats tarti skiemeninius garsus. Šio kritinio periodo metu jis būna tiesiog apšaudomas žodžių (ir juos lydintų gestų), kuriuos girdi iš motinos, tėvo ir visų jį supančių suaugusiųjų. Jį mauto, aprenčia ir nurengia, nešioja, maitina, visa tai lydėdami atitinkamais žodžiais.

(Bus daugiau)

Ar Jie Atšauks Paleistą Melą?

Montreale suėmus asmenis, įtariamus sprogdinime bombų, didlapiai buvo smarkiai surikę, kad tą terorą organizuoja komunistai. Mat suimtųjų tarpe buvo vienas belgas, kuris buvo tokiam terorui išlavintas Kuboje. Ir kas gi iš tikrųjų tas belgas yra?

Per tyrinėjimą Montreale pasirodė, kad tikrai buvo suimtas belgas George Schoeters, 33 metų amžiaus. Ir jis prisipažino, kad jis organizavo bombų padėjimo kampaniją. Tuomi jie

norėję išjudinti kamapniją už Kvebeko išlaisvinimą. Bet jis išgyveno Kanadoje 13 metų. Tai kada gi jis buvo lavinamas Kuboje? Jei jis ir buvo prieš tai Kuboje, tai tuomet komunizmo Kuboje nebuvo.

ROMA. — Prelatas Cavagna, buvęs popiežiaus Jono sekretorius, sako, kad popiežius buvo pradėjęs mokytis rusų kalbą. Kardinolu būdamas, jis buvo Balkanuose ir buvo pramokęs serbų ir bulgarų kalbas.

Visiems Mūsų Kostumeriams

UKRAINSKA KNYHA

Turi malonumą pranešti, kad be dabartinio siuntinių užsienin patarnavimo priima

Užsakymus dėl Dovanų

Tarybinėms aukštos kokybės prekėms

kuriuos gali būti užsakytos už kanadišką valiutą Kanados gyventojų dėl pristatymo jų giminiams Tarybų Sąjungoje.

Šios dovanos pristatomos, be mokėjimo mui, laikotarpiu nuo 2 iki 5 savaičių po priėmimo užsakymo. Pristatymo išlaidos įeina į prekę kainą.

Peržiūrėkit mūsų dovanų katalogą dėl: automobilių, motorciklų, motorskuterių, dviračių, guminių padangų, televizorių, radijo, radijo-gramafonų kombinacijų, juostelinių rekorderių, pianų, akordianų, refridžeratorių, skalbiamųjų mašinų, siuvamųjų mašinų, kamerų, šautuvų, rankinių laikrodžių, rašomųjų plunksnų, pasiūtų drabužių, nosinių ir speketaičių, audeklo, divonų, apavų, staltiesių, parfumerijos.

KAINOS LABAI PRIEINAMOS

Štai keletas pavyzdžių kataloginių kainų:

Moskvič (autom.)	\$1,583.54	Akordianas Bayan ..	\$127.25
Motorciklas	258.81	Refridžeratorius ..	139.14
Vyriškas dviratis ..	39.60	Skalbimo mašina	70.05
Televizorius	193.84	Dulkių siurblys	36.98
Radio-gramafonas	117.61	Siuvamoji mašina ..	58.16
Pianas	465.41	Šautuvas	59.46
Rankinis laikr. vyr.	19.86	Rank. laikr. mot. ..	27.12

Prie kataloginių kainų reikia primokėti mažą sumą bankui ir agentui už patarnavimą.

KREIPTIS: "PADAROK" DEPARTMENT

Ukrainska Knyha

962 Bloor Street West ..... Toronto 4, Ontario
613 Selkirk Ave. .... Winnipeg, Manitoba
10803 — 95th Street ..... Edmonton, Alta.
2645 East Hastings ..... Vancouver, B. C.

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinėn Europon kelionių ekspertų.

Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: Empire 6-4358

JIE ATSAKO PREZIDENTUI SU GINKLU

Prezidentas Kennedys atsišaukė į amerikiečius, kad jie visi dėtų pastangas panaikinti negrų segregaciją Jungtinėse Valstijose. Girdi, mes skelbiame laisvę po visą pasaulį, bet Jungtinės Valstijos nepripažįsta laisvės negrams. Jis sakė, kad amerikiečiams priešakyje stovi moralinis krizis. Ir to krizio nebūna galima pašalinti vien policinėmis priemonėmis. Reikia visiems perkratyti savo sąžinę ir atitinkamai elgtis.

Bet rasistams gražus jo atsikreipimas nieko nereiškia. Dar nesustojo aidėję prezidento žodžiai, o rasistai jau pradėjo šaltakraujišką žudymo kampaniją. Jie nušovė negrų veikėją jo paties namuose. Jie pasirengę daryti viską, kad neleidus negrams turėti lygias teises. Ne vienas rasistas viešai pareiškė, kad jie pasipiktinę prezidentu.

Prezidentas kreipsis į Kongresą, kad pravesų atitinkamus įstatymus. Bet dar klausimas, ar Kongresas parems jį. Sakoma, kad pietinių valstijų demokratų stas griežtai prieš tokį įstatymą. Abejotina, kad atsirastų daug republikonų, kurie parems prezidentą. Jiems čia susidaro proga pasidaryti politinio kapitalo.

Kennedžio atsikreipimas suteikia didelę moralę paramą tiems amerikiečiams, kurie stoja už negrų segregacijos panaikinimą. Dabar susidaro sąlygos sutvirtinimui kovos prieš rasistus. Į šią kovą turėtų įsitraukti visi laisvės šalininkai. Ypatinai didelė atsakomybė šioj kovoj puola ant organizuotų darbininkų, ant unijistų, ypač jų lyderių. Apgailėtina, kad jie iki šiol beveik piršto nepakėlė šioje kovoje.

ŽMONĖMS PRITRŪKO KANTRYBĖS

Daug metų, kai Kanadoje daug kas kenčia nuo karališkosios policijos persekiojimo. Ir ne vien pažangieji. Ji sprendžia net tai, kas gali būti Kanados piliečiu, o kas ne. Blogiausia tas, kad ji dažnai remiasi visokių padugnių informacijomis, visokių kerštininkų parodomais. Kaip pastaruoju metu paaiškėjo, tai ji seka net universitetų veiklą. Bet žmonėms pritrūko kantrybės tylėti, kai jie mato, kaip kone gestapiškai elgiasi šios šalies federalė policija.

Kanados Universitetų Mokytojų Asociacija praėjusią savaitę priėmė rezoliuciją, raginančią, kad būtų pilniausiai peržiūrėta karališkosios policijos saugumo ir žvalgybos procedūra. Asociacija atstovauja 5,000 profesorių, dirbančių 40-tyje Kanados universitetų.

"Tai skubus visuomeninis reikalas ir turėtų būti atliktas nieko nelaukiant", sako priimtoji rezoliucija.

Taip pat rezoliucija pataria profesoriams neatsakyti į karališkosios policijos klausinėjimus politiniais ir religiniais klausimais. O jeigu profesorius mato reikalą atsakinti, tai turi atsakinėti raštu, o ne žodžiu, sako rezoliucija.

Karališkoji policija pradėjo savo aktyvumą universitetuose, kai profesoriai ir studentai pradėjo kelti balsą prieš nuklinį ginklavimąsi.

Kanados visuomenė turėtų kraštai pritarti profesorių rezoliucijai.

GYDYTOJAI SUBRUZDO

Kanados gydytojai subruzdą prieš rūkymą. Jie daro išvadą, kad rūkymas tikrai atsakomingas už daugelio mirtį nuo plaučių vėžio. Judy LaMarsh, sveikatos ir labdaros ministras, planuoja šaukti plačią konferenciją Ottawoje kovos prieš rūkymą klausimui.

Žmonės nuo seniai rūko, bet susirgimai plaučių vėžiu labai padidėjo pastaruoju metu. Tiesa, dabar žmonės daugiau rūko. Ypač moterų tarpe labai paplito rūkymas. Bet ar nebus ko nors tame, kad dabar cigaretai modernizuojami juos gaminant. O prie to gal prisideda automobilių paleidžiamos dujos.

WASHINGTON. — Sunkiai esanti gana kritiška. susirgo buvęs JAV prezidentas Hooveris jau 88 metų amžiaus. Herbert Hoover. Jo padėtis žiausia.

Ben Lennick, CBC komiškos programos "Here Comes the Clowns" vedėjas. Jis savo programai naudoja daugiausia viso pasaulio komikų rekordus.

Gerovė ir Klestėjimas Neįmanomi be Taikos

Šiomis dienomis Lietuvos TSR Draugystės ir kultūrinų ryšių su užsienio šalimis draugijos kvietimu Tarybų Lietuvoje lankėsi Italijoje leidžiamo laikraščio "Realtà sovietica" ("Tarybinė tikrovė") redaktorius Džiovanis Akašio. Jį lydėjo TSRS Italijos Draugystės draugijos atsakingasis sekretorius L. Kapaletas. "Tėvynės Balsas" korespondentas P. Kirna apšaukė svečių iš Italijos ir paprašė jį pasidalinti įspūdžiais iš viešnagės Tarybų Lietuvoje.

— Kaip jums patiko Tarybų Lietuva?

— Aš esu sužavėtas senąja Tarybų Lietuvos sosine Vilniumi. Tai — gražus, tiesiog puikus miestas, kur senoji architektūra vykusiai derinasi su naujais, moderniais pastatais. Nors su Vilniumi teko susipažinti tik probėgimais, miestas paliko gerą įspūdį. Be to, man teko lankytis Kaune ir Tešiuose. Visur aš mačiau didžiules statybas — kylančius naujus didelius fabrikus, išstius kvartalus naujų gyvenamųjų namų. Krito į akis modernūs, šiuolaikiniai architektūros stiliai. Turiu pasakyti, kad Lietuvos miestai, ypač senoji jų architektūra, man primena gimtąją Italiją. Labai graži Lietuvos gamta.

— Kiek teko girdėti, jūs susitikote ir su dvasiškiais. Koks susidarė įspūdis dėl tikėjimo laisvės Tarybų Lietuvoje?

— Savo kelionėje po Lietuvą turėjau progos susitikti ne tik su iliniaus tikinčiaisiais, bet ir su vadovaujančiais katalikų bažnyčios dvasiškiais. Kalbėjau su Telšių vyskupijos apaštališkuoju administratorium vyskupu Petru Maželiu,

Vilniaus arkivyskupijos valdytoju kanauninku Česlovu Krivaičiu ir arkivyskupijos kancleriu Stasiu Mažeika, Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytoju kanauninku daktaru Juozu Stankevičium, Kauno kunigų seminarijos rektorium daktaru Viktoru Butkum (prieš metus laiko jis grįžo iš Vatikano, kur gilino žinias). Malonus buvo susitikimas su Rumšišės klebonu Jonu Žemaičiu, kuris neseniai su tikinčiųjų grupe grįžo iš ekskursijos po Italiją. Galiu nedvejodamas pasakyti, kad Tarybų Lietuvoje tikintieji turi visišką tikėjimo laisvę. Priešingai įvairiems skleidžiamiems gandams, valdžia tikintiesiems nedaro jokių kliūčių.

— Ar teko kalbėtis su dvasiškiais apie naująjį Romos katalikų bažnyčios kursą?

— Susitikimuose su Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytoju kanauninku daktaru J. Stankevičium, Vilniaus arkivyskupijos valdytoju kanauninku Č. Krivaičiu ir tos pačios arkivyskupijos kancleriu S. Mažeika, kurie visuotiniame bažnyčios susirinkime Vatikane atstovavo Lietuvos katalikams, plačiai kalbėjome apie Romos katalikų bažnyčią, apie popiežiaus Jono XXIII paskelbtą naująjį kursą, kuris išdėstytas enciklikose "Mater et magister" ir "Pacem in terris". Kaip pažymėjo Lietuvos katalikų bažnyčios vadovai, naująją Romos bažnyčios politiką išreiškiantiems dokumentams — juose keliamos socialinės geresnio gyvenimo viltys paprastiesiems žmonėms ir visuotinės taikos siekimas — su džiaugsmu pritaria ne vien ti-

Deficitas Sieks Artį 565,000,000 Dolerių

Finansų ministras Walteris Gordon praėjusį ketvirtadienį patiekė parlamentui biudžetą, kuris numato surinkti šiais fiskaliais metais \$290,000,000 daugiau taksais. Nežiūrint to, deficitas sieks artį \$565,000,000, jei ne daugiau.

Taksai ant asmeninių ir korporacinių pajamų nepakeičiami. Bet uždedami kiti taksai, kurie palies žmonių pajamas. Tai įvairūs taksai ant parduodamų dalykų, kuriuos turi mokėti pirkėjai pirkdami juos.

Naujiems biznieriams numatoma 3 metų "šventė". Tai yra, nauji biznieriai, kurie atsidarys lėtai augančiose srityse, nemokės taksų per tris metus. Kai kas sako, kad tai bus gera proga senus biznius likviduoti ir atsidaryti naujus.

Taipgi siūloma paliuosuoti nuo taksų naują mašineriją ir įrankius ant dviejų metų ir naujus pastatus ant 5 metų lėtai augančiuose distriktuose, kurie bus valdžios numatyti.

Fabrikantai galės nurašyti mašineriją per 2 metus, vietoj 5 metų, jeigu mašinerija bus perkama Kanadoje iš firmų, kurios nors 25 procentų yra kanadiškos.

Uždedami 30 proc. "sales" (pardavimo) taksai ant kanadiškų ir beveik kanadiškų nuosavybių parduodant svetimašaliams, išskyrus šerų biržas ir sumas žemiau \$50,000 į dieną vieno pardavėjo vardu. Tuomi norima sumažinti Kanados turto išpardavinimą svetimašaliams vienu ypu.

Namų Klausimu

Federalė vyriausybė, kaip pranešė finansų ministras Gordon, numažina palūkanas ant morgičių nuo 6 ir pusės procento iki 6 ir ketvirtadalio procento. Taipgi morgičius pakeičia iki \$15,600. Duodavo \$14,900. Išrodytų, kad tai palengvinimas namų pirkėjams. Tai didelis apsirinkimas.

Pirmoj vietoj, uždėjimas ant statybinės medžiagos 11 procentų pardavimo (sales) taksų pakels namų kainą. Kita, ne bile kas gali pirkti tuos namus, kuriuos finansuoja valdžia.

Visai klaidinga manyti, kad tuos namus lengva įpirkti, jeigu įmokėjimas žemas. Šeima turi turėti nemažiau \$4,000 pajamų į metus, kad galėtų įpirkti tuos namus. Žmonos pajamos neįskaitomos, nors abudu dirbtų. Tiesiog nesuprantama, kodėl valdžia taip apunkino tų namų pirkimą. Rodos, jeigu ji finansuoja, tai tie namai turėtų būti skirti pardavimui žmonėms su mažesnėmis pajamomis.

kintieji, bet ir visi geros valios žmonės. Gerovė ir klestėjimas neįmanomi be taikos. — pareiškė Lietuvos katalikų bažnyčios vadovai.

Pas

Prezidentas, kaip susirūpi viduotas ne Jungtinėse V

Ir kaip ne kalbėti visai laisvę, o čia, tijose, negra: eiti į baltųjų gyklas ir t. t.

Kam vertu sas, kuomet tų gyventojų

Jungtinių V nėj tarnauja kariavo net F nykit, kad jū siems kareiv:

Novąskotij 300 negrų ka kiečių užlaik gyklos neįsil reivių.

Tuo tarpu, va prieš neg nadoje žmon Kanados poli raą Royal C Police.

Galite supi ko, jeigu tūks reikalauja p valę.

Įdomu paž cija, sulaikar kad žmogus spauda, atsil: parengimą, I bo ar tarnyb dėdė yra kor darė karinian žydų žudikar ko į Kanadą.

Niekas neg tų duota jier jie būtų buv bo.

J. Kardelis karai liko be Girdi, dab nistai tarp s tai juos pas metas".

O Vakarai spaudžia ir t Taikingas seniui labai n

Sakoma, k bos pabėgėli komitetui" \$:

Invazija \$45,000,000. džia mokanti žuvusiųjų lail

Ir tai pasal o pačių kubi deris Dr. Jos

Taigi, ne "paspausti".

PARYZIUS spauda šalta Kenedžio kalt ja vis atsak lavimo reikal

Pastabos

Prezidentas Kennedys ne juokais susirūpinęs, kad būtų likviduotas negrų paniekimas Jungtinėse Valstijose.

Ir kaip nesirūpinti. Reikia kalbėti visam pasauliui apie laisvę, o čia, Jungtinėse Valstijose, negras neturi teisės užteiti j baltųjų parduotuves, valgyklas ir t. t.

Kam vertas Amerikos balsas, kuomet namie 10 procentų gyventojų laikomi beteisiais.

Jungtinių Valstijų kariuomenė tarnauja daug negrų. Jie kariavo net Korėjoje. Bet nemanykit, kad jie yra lygūs baltiesiems kareiviams.

Novaškotijoje, Kanadoje, yra 300 negrų kareivių, bet amerikiečių užlaikomi klubai ir valgyklos neįsileidžia negrų kareivių.

Tuo tarpu, kai JAV eina kovą prieš negrų išskyrimą, Kanadoje žmonės sujudo prieš Kanados politinę policiją, žinomą Royal Canadian Mounted Police.

Galite suprasti, kaip ji įsipyko, jeigu tūkstančiai profesorių reikalauja pažvelgti į jos savalę.

Idomu pažymėti, kad ši policija, sulaikanti pilietybę už tai, kad žmogus skaito pažangią spaudą, atsilanko į pažangiečių pareigimą, pašalinanti iš darbo ar tarnybos, kad kieno nors dėdė yra komunistas, nieko nedarė kariniams kriminalistams, žydų žudikams, kurie prasmuko į Kanadą.

Niekas negirdėjo, kad nebūtų duota jiems pilietybė, kad jie būtų buvę atstatyti iš darbo.

J. Kardelis vaitoja, kad "Vakarai liko be orientacijos".

Girdi, dabar, kada "komunistai tarp savęs susipainioję, tai juos paspausti būtų pats metas".

O Vakarai, kaip tyčia, nespaudžia ir tiek.

Taikingas sugyvenimas tam seniui labai nepatinka.

Sakoma, kad JAV moka Kubos pabėgėlių "revoliuciniams komitetui" \$2,400,000 į metus.

Invacija Kubos atsiėjusi \$45,000,000. Taipgi JAV valdžia mokanti pensijas našlėms žuvusiųjų laike invazijos.

Ir tai pasakoja ne kas kitas, o pačių kubiečių pabėgėlių lyderis Dr. Jose Miro Cardona.

Taigi, ne visada apsimoka "paspausti".

J. Y.

PARYZIUS. — Prancūzijos spauda šaltai atsiliepė apie Kenedžio kalbą. Mat, Prancūzija vis atsisako tartis nusiginklavimo reikalais.

Bill Langstroth, CBC-TV programos Don Messer's Jubilee gamintojas, taipgi yra dainininkas. Jis akompanuoja sau su banjo, su kuria jis čia matomas.

Ką Kiti Rašo

Maldos nepadėjo

Kai popiežius Jonas XXIII kritiškai susirgo, tai vyskupai įsakė katalikams melstis, kad jis nemirtų. Bet maldos nieko nepadėjo — popiežius mirė. O jis mirė, kadangi sirgo įsisenėjusia vidurių vėžio liga.

Vėžio liga dar vis nėra mokslo nugalėta. Tad jokios maldos, jokie poteriai vėžio ligai nugalėti nepadės.

Yra žmonių, kurie, mirties pavojaus valandoje, griebiasi kitokių priemonių. Tik prieš keletą dienų Kopenhagene, Danijoje, žmona — Charlotte Kaufmannienė — nužudė savo vyrą, diplomata Henriką Kauffmanną, sirgusį vėžio liga. Nužudėsi vyrą, pati taip pat nusižudė. Paliktame raštelyje, moteriškė pasakė, kad ji, nužudydama vyrą, išgelbėjo jį nuo skausmų, kokius jis būtų turėjęs perkęsti, kol būtų miręs.

Toks kovos prieš vėžio ligą būdas taipgi yra smerktinas. Ne žudymais, ne maldomis reikia kovoti prieš vėžio ligą. Reikia, kad kiekvienos šalies mokslininkai sutelktų visas jėgas kovai su vėžio liga; reikia, kad valstybės mažintų karinius biudžetus, o didintų biudžetus, nukreiptus mokslo plėtimui, ypatingai kovai su vėžio liga, kuri be laiko kas metai išplėsia ir gyvųjų tarpo (kalbant pasauliškai) milijonus žmonių gyvybių.

— Vilnis

Popiežiui Jonui XXIII mirus

Mirė popiežius Jonas XXIII, ir pasaulis nulenkė prieš jį galvą. Tai pirmas kartas istorijoje, kai mirusįjį katalikų bažnyčios galvą pagerbia ir katalikai, ir nekatalikai, netgi ir ateistai!

Kodėl taip? Todėl, kad šis popiežius kovavo už taiką. Žodis "taika" buvo jo lūpose jam mirštant. Popiežius Jonas jautė, suprato: jei kiltų pasaulinis branduolinis karas, jis sunaikintų daug milijonų žmonių. Ir popiežius nuolat ragino visas šalis, visas valstybes nusiginkluoti ir gyventi taikoje. Popiežiaus vėliausioji enciklika — "Taika žemėje" — pasiliks svarbiu dokumentu istorijoje.

Šioje enciklikoje popiežius Jonas XXIII pasisakė už tautų laisvę, prieš kolonializmą, prieš rasizmą — prieš visa tai, kas kenkia taikiam sugyvenimui, kas kenkia ramybei. Jis niekur šiame dokumente neprisitarė nei prieš socializmą, nei prieš komunizmą. Jis, iš tikrųjų, ragino katalikus, gyvenančius socialistinėse šalyse, būti ištikimais socialistinėms valdžioms.

Ši jo enciklika labai nepatiko lietuviškiems marijonams ir pranciškonams, kurie agituoja už karą, kurie kirsija katalikus prieš kitaip galvojančius žmones.

— Laisvė

Apie varžymus

Bostonietis J. Romanas or-

ganizuoja ekskursiją į Lietuvą; ji išvyks š. m. liepos 24 d.

Lietuvoje, kaip ir visoje Tarybų Sąjungoje, yra tam tikros vietos, į kurias ekskursantų neįleidžia. Tik Vilnius pilniausiai visiems atviras. Taip buvo pasakyta ir J. Fomanui. Dėl to pranciškonų organas sušunka: "Tai tau ir laisvas kultūrinis bendradarbiavimas".

Bet pranciškonų rašeiva "pamiršta" vieną: mūsų šalyje tarybinius turistus taip pat ne visur leidžia. Tai vis šaltojo karo politikos išdavas. Tai turėtų suprasti kiekvienas. Supranta tai ir pranciškonai, tik jie vadiną durnelius.

— R. Mizara

Apie vieną bobikę

O dabar pašnekėsiu apie vieną bobikę, kuri gegužės 19 dieną paklausė nacionalsocialistų ir atvyko į Sherman viešbutį su tikslu suardyti antinacinį mitingą.

Jos byla turėjo įvykti ant rytojaus, t. y., gegužės 20 d. Bet teisėjas Sullivan patvarkė, kad pirma psichiatras turi patikrinti jos smegeninę. Taip ir buvo.

Byla įvyko birželio 4 dieną, pas tą patį teisėją Sullivan. Bobikė nubausta \$100. Gal būtų ji buvo "tik laikinai pamišusi", kada paklausė "Naujienu" ir "Draugo". Sakė — "Never again!" Atseit, nacionalsocialistų niekadados nebeklausys.

Čia pamoka ne tai vienai bobikei. Štai ko turėtų pasimokyti kiti, kurie dar tebesate vėdžiojami už nosikių visokių grigaičių, šimučių, prunskių ir pan.:

Kada "nelaimingoji" per porą savaitių perėjo visas psichiatrijos "mūkas", kada ji stoji prieš teisėją ir pasimokėjo šimtinę amerikanskų, jos širdelę suraminti nepasirodė nei Grigaitis, nei kun. Prunskis, nei "juodasis Mykolas" ir net nei vienas jų įgalotinis!

Visų "veiksnių" moto yra: Antinacinį mitingą ardyti ateikite, prašom, tai "gyvybinis reikalas". Bet jei papulsite į bėdą, iš mūsų pagalbos nei paguodos nelaukite!

— L. Jonikas

Teisia žudikus

Vakarinėj Vokietijoje iškelta 500 bylų prieš nacius žudikus, karo kriminalistus. Daugiausia kaltinamų už žudynes Lietuvoje ir Baltarusijoje. Viso — 1,100.

Daug jų buvo ir Adenauerio valdžioje iki vėlesnio laiko.

Tose bylose gal iškils aikštėn daugiau lietuvių žudikų.

Dėl ko skubinamasi su tomis bylomis?

Gal dėl to, kad "įstatymo laikas" baigsis 1965 metais. Berods taip nustatyta Niurenbergo byloje.

Visose šalyse maždaug galioja tokis įstatymas. JAV tai vadinama "statute of limitation".

Tas faktas, kad ir Vokietijoje teisiami karo kriminalistai, palengvina Amerikoje reikalauti tokių baudimo, arba siuntimo į

ŠYPSENOS

Pirmas įtarimas

Ponia pašaukė policininką į namus ir nusiskundė, kad kažkas kratą namuose darė.

"Kada tas įvyko?" paklausė policininkas.

"Užvakar."

"Kodėl taip ilgai nepranešėte? Nejaugi, radusi taip viską suversta, neįtarei, kad čia būta vagies?"

"Pradžioje pamaniau, kad tai vyro darbas, ieškant švurių marškinių".

Ji pasakoja geriau

Jauna motina labai susijaudino patyrusi, kad jos sūnelis pamelavo. Pasiėmusi ant kelių, ji pradėjo pasakoti melo pasėkmes:

"Melagius pasigriebia aukštas, žalias, raudonomis akimis ir aštriais ragais sutvėrimas, nusineša juos naktį į Marsą, kur jie turi dirbti sunkiai ištišus 50 metų. Taigi, daugiau nemeluok, vaikeli. Ar nemeluosai?"

"Ne, nemeluosiu. Tu, mama, gali pasakoti melus geriau, negu aš".

Reikia didesnių pastangų

Gydytojas net pašoko iš nuostabos, kai automobilų mechanikas įteikė jam sąskaitą už sutaisymą jo automobiliaus.

"Praleidai tik tris valandas taisymsi mano mašinos, o žiūrėk kiek prašai! Tai daugiau, negu aš imu į valandą!"

"Galimas daiktas", atsakė mechanikas ramiai. "Matote, mums reikia kasmet dirbti ant naujų modelių, o gydytojai dirbate ant senų visą laiką. Jūsų patyrimas netiek daug kainuoja".

Katras vertingesnis?

Viena ledė, farmerka, atėjo į vaistinę vaistu dėl arklio ir savo vyro ir pareiškė:

"Tik priklijuok raščukus, pažyminčius, kurie dėl arklio ir kur.e dėl vyro. Aš nenoriu, kad kas atsitiktų mūsų arkliai, Fobus užbaigti pavasariniai darbai".

Tas šalis, kur jie nusikalto. Reikia subrusti, nes laikas greit baigsis.

Reakcinė lietuvių spauda vis dar blaškosi, spiaudosi, nervuojasi dėlei Čikagoje įvykusio masinio mitingo prieš naciams tarnavusius lietuvių apkaltintus žudikus. Taip ir prieš Charles Alleno brošiūrą, kurioje sužymėti kaltinamieji.

Tas juos baugina. Reikia daugiau tokių mitingų ir dar didesnio knygelės paskleidimo.

— V. Andrusis

LONDONAS. — Anglų spauda sveikina Kenedžio kalbą, kurioje jis pasisakė už baigimą "šaltojo karo".

Montrealo žinios

Mokytojai išėjo į streiką

Mille Isle, šiaurinėje Montrealo riuoto dalyje, katalikų mokyklų 63 mokytojai, negalėję susitarti su mokyklų komisija dėl jiems algų pakėlimo, birželio 7 d. paliko mokyklas (palietė keturias vidurines mokyklas ir apie 1,500 mokinių) ir išėjo į streiką. Šiuos žodžius rašant, dar nėra žinios kuo tas viskas užsibaigs. Komisija atsisako derėtis su mokytojais, o mokytojai atsisako vesti pamokas.

Tačiau, kadangi mokslo metai eina prie pabaigos ir mokiniai ruošiasi egzaminams, tai mokytojai sutiko skirti kasdien po du mokytojų prižiūrėti egzaminus.

Subvės vagono modelis paruoštas

Nors laikas dar toli, kol Montrealo subvė, kurios pravedimas dabar eina pilnu tempu, pradės veikti, bet vagono modelis, kokie turės važinėti subvė, šią savaitę jau pilnai baigtas. Aukštieji miesto pareigūnai, įskaitant mērą Drapeau, apžiūrėjo ir sako, kad labai puikiai atrodantis ir būsiąs labai patogus žmonių važinėjimui.

Pirmas iš 279 vagonų užsakymas, manoma, bus atsiųstas pabaigoje 1964 metų, važiuotės naudojimui nuo šiaurės ir į pietus Berri gatve ir rytų-va-

karų linija Burnside gatve.

Kiekvienas vagonas turės 40 sėdynių, o prisipildžius stovinių, galės sutilpti apie 160 žmonių. Laikė didelio judėjimo, kiekvienas traukinys susidės iš 9 vagonų ir, sakoma, į abi puses galės pervežti apie 60,000 žmonių per valandą.

Pašalpinės piknikas

Pasikalbėjus su Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos nariais, paaiškėja, kad Draugija, kaip kiekvienais metais praeityje, taip ir šiais metais ruošiasi dideliame ir šauniam išvažiuoimui piknikui, kurs įvyks š. m. liepos mėn. 7 d., veik visiems Montrealo lietuviams jau gerai žinomoje vietoje — P. Skruibio farmoje, prie 17 kelio.

Montrealo ir apylinkės lietuvių bendrai, o Draugijos nariai ypatingai, turėtų tą dieną įsidėmėti, niekur kitur neužsimiti, bet nuvažiuoti Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos pikniko linksmam laiką praleisti, su žmonėmis pasiviesėti ir, kas vasarą svarbiausia, gražioje Otavos upėje pasimaudyti.

"Shower" parė

Veilonies Stanley Krisčiūno ir Nancės dukrelė Nancy Krisčiūnaitė ruošiasi vedybiniam gyvenimui. Ta proga, motina, tetos ir šiaip artimosios jos pagerbimui, birželio 9 d., suruošė

jai prieš vedybinę parę. Moterys ir merginos dalyvavusios šiam korespondentui pasakojo, kad parė buvo labai skaitlinga, jaukiai išpuoštoje salėje viešnios svetingai buvo priimtos, o dalyvių vardu, būsimai jaunamartei dar įteikta ir vertingų dovanų.

Nancy's vestuvės su Benium Greibu įvyks pabaigoje vasaros.

Sėkmingai baigė mokslą

Carole Kreivis, Annie ir Tony Kreivių dukrelė sėkmingai su gerais pažymėjimais baigė aukštesniąją mokyklą (High School).

Neabejotina, yra ir daugiau lietuvių jaunuolių baigusiu sėkmingai įvairiose mokyklose ir kolegijose mokslus. Būtų labai gerai, kad žinantieji suteiktų žinias LB korespondentui.

Aplankė "naujus" gyventojus

Juozas, Elena ir Donaldas Petrauskai ilgus metus išgyvenę viduryje miesto, šį pavasarį persikėlė į Rosemountą, naujon vieton. Kadangi Petrauskų šeima visiems žinoma, kaip draugiški žmonės, tad būrys jų artimų bičiulių, šeštadienį, birželio 8 d., aplankė skaitlingai jų naują gyvenvietę ir tuo pačiu "suvirtino" namo pamatus.

Ar Jie Parduos?

Harold Wilson, Britanijos Darbo Partijos lyderis, kuris matėsi su Chruščiovu Maskvoje, pareiškė, kad Tarybų Sąjunga nori pirkti Britanijoje aliejaus refainerį už \$300,000,000.

Vilsonas paskelbė šią naująją po pasikalbėjimo su Nikolajum S. Patolicevu, ministru prekybai su užsieniais.

Bet ar Britanija galės perduoti Tarybų Sąjungai? Juk ji yra įpareigota pagal NATO sutartį neparduoti komunistams strateginių gaminių.

Wilsonas mano, kad tai nebūtų laužymas minėtos sutarties. Bet kaip į tai pažiūrės amerikiečiai, kurie daugiausia spiriasi prieš prekybą strateginiais gaminiais su komunistinėmis šalimis.

Kaip Wilsonas pastebėjo, Britanija atmetė 1961 metais Tarybų Sąjungos pasiūlymą imti iš Tarybų Sąjungos aliejaus už \$42,000,000 mainais ant laivų.

Jeigu britai būtų sutikę mainytis, tai nemažas skaičius darbininkų būtų turėję darbo. Tas pat ir dabar. Pardavimas refainerio reikštų darbą ir pajamas britams.

Įvairenybės

Didžioji Australijos užtvara

Sakoma: "Suo — geriausias žmogaus draugas". Tačiau Australijoje nuo to draugo apsisaugoti yra įrengta ilgiausia

pasaulyje užtvara. Čia kalbama apie laukinius Australijos šunis dingo. Tai labai protingi gyvūnai — jie niekad nepuola savo aukos pavieniui, veikia mažiausia poromis, vienas kitam padėdami. Jie naikina avių, veršelių kaimenes, aukas suplėšo į gabalus, kad galėtų tarp savęs pasidalyti mėsą.

Australijos gyvulių augintojams dingo padaro per metus milijonus svarų sterlingų nuostolių. Jie būtų dar didesni, jeigu ne Didžioji Australijos užtvara. Ją gyventojai ėmė statyti, išbandę visas kovos priemones prieš pikčiausią savo priešą.

Be dingo, prie gyvulių augintojų priešų ten priskaitomos labiau sulaukėjusios, bet ne tokios gudrios lapės ir... triušiai.

Norėdami išnaikinti plėšrūnus bei kenkėjus visoje šalies teritorijoje, gyvulių augintojai nutarė atitverti nuo jų getiausių pievų rajoną. Ir taip nuo Brisbeno uosto apylinkių nusitęsė plieninė užtvara. Jos ilgis — daugiau kaip 8,300 km, didesnis, negu atstumas nuo Ukrainos iki Šiaurės poliaus ir atgal. Ji yra dvigubai ilgesnė už garsiąją Kinijos sieną.

Australijos apsauginė užtvara — sudėtingas įrenginys. Jos statybai panaudota nesuskaitoma daugybė plieninių stulpų, prie kurių pritvirtintas 180 cm aukščio stiprus plieninis tinklas, pro kurį negali pralįsti dingo. Tuo tarpu nuo triušiu apsaugo tankus 90 cm aukščio tinklas. Jis yra įleistas į žemę 15 cm, kad žvėreliai negalėtų prasikasti. Užtvara saugo nuo stiprių dingo letenų ištemptos spygliuotos vielos. Patekti į ją galima tik pro vartus, padarytus kelių perkirtimo vietose. Siekiant laiku pastebėti ir pa-

šalinti gedimus bei kita, visą laiką aplink Didžiąją Australijos užtvaramą važinėja visureigėmis mašinomis patruliai.

Jeį Norit Žinoti:

Pasadenoj, Kalifornijoje, atsimušė mažas automobilis į medį. Kai policininkas apžiūrėjo pasirodė, kad automobilyje buvo dvi motinos ir 13 vaikų.

Jų laimei, nei vienas nebuvo sunkiai sužeistas.

Kanados gydytojams pradėjus kampaniją prieš rūkymą cigarečių, manoma, kad daugelis griebsis rūkyti pypkę, nes pypkė esanti netokia pavojinga, kaip cigaretas.

Taigi, su laiku galėsime matyti daug pypkorių. Kasžin kada darys moterys?

Spauda paskeibė, kad lordas Beaverbrookas, Kanadoj gimęs Britanijos multimiljonierius, pora metų atgal apsidėdė su leide Dunn.

Jam dabar 84 metai, o leidei 52. Ji buvo anksčiau vedusi su kitu.

Policija, užklupusi motociklistų klubą ant farmos Scarborough, Toronto priemiestyje, vieną porą rado lovoje, o kitas sokaant.

Areštavo 27 vaikus ir 10 mergaičių už girtuokliavimą.

Dr. Z. S. Phinister, Toronto apšvietos direktorius su \$25,000 alga į metus, prisipažino, kad jis nežinojo, kad yra vyriausybės reguliacija, jog vadovėlius turi uždirbti Apšvietos Taryba.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausių STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

SIUNTINIAI LIETUVON

per

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blvd., Montreal, P. Q., Tel. VI. 2-5319

Iš čia pasiųsite siuntinius savo artimiesiems garantuotai, skubiai ir

URMO KAINOMIS

(30-40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS

geriausias angliškas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelių. Ateikite ir įsitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIMAME UZSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas

KALBAME TIKRAI LIETUVIŠKAI

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus. Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.

Telefonas: OR. 4-7578

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnouru pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JUS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Administr...
išiuto. Žmon...
susitaikyti, t...
Omai jie sus...
toriaus ran...
blizgantį rev...
griebusi jo r...
galbos, o jis...
ir nudėti mu...
Padėtis buv...
iš raštinės. V...
užpakalyje...
viai, sučers...
Atsipeikėjon...
mo.
— Kas ats...
ko?! — kla...
matę mus i...
ausius.

Po valand...
apsupo laz...
braziliečiai, į...
tratorium, o...
veidu ir susi...
vienmarškini...
koje revolve...
kad nekištur...
nes jis nudės...
į kelio pusę, l...
galbos.

Svarstėme...
tarpu toli ke...
debesys ir p...
vėnė. Supa...
atvažiuoja, i...
dėjom įžiūrēt...
letas juodų l...
bilių. Kas tai...
važiavę autc...
fazendą, k...
triukšmą. M...
tarėmės esą...
laukinių bra...
tratoriaus ne...
Juk jie visk...
daryti: laik...
dienas be var...
mušti ir net

Administ...
pasitikti atv...
mobilių pas...
valstijos gva...
luoti šautuv...
Jie puolė už...
ginklavusių...
tas ir pagal...
artintis krūr...
sų namelių...
tų žolių bliz...
džiai.

Mes džiau...
tai yra vald...
nėm, kad, k...
kalą valdžiai...
spręstas pag...
pagal admin...
čias.

Apsupę m...
dėjo šaukti...
Aš šaukiau, l...
o mano tėv...
caro kareivis...
iškišo pro d...
Staiga į vid...
keli kareivia...
tuvais. Sup...
pakelti rank...
jo, ar netur...
jo krėsti tro...
nieko, nes m

S. J. JOKUBKA

Kavos Plantacijose

Ištrauka iš atsiminimų "Valdžios Lėšomis"

(Tąsa)

Administratorius dar labiau įsiuto. Žmona jį tildė ir prašė susitaikyti, tačiau italas pyko. Ūmai jie susikibo. Administratoriaus rankose pastebėjau blizgantį revolverį. Moteris, sugriebusi jo ranką, šaukėsi pagalbos, o jis stengėsi ištrūkti ir nudėti mus.

Padėtis buvo rimta. Sprukom iš raštinės. Vos spėjom išbėgti, užpakalyje supoškėjo keli šūviai, sučerskėjo lango stiklai. Atsipeikėjom tik parbėgę namo.

— Kas atsitiko?! Kas atsitiko?! — klausė namiškiai, pamatę mus išbalusius ir uždusius.

Po valandos mūsų namelius apsupo lazdomis apsiginklavę braziliečiai, parsiėmę administratoriui, o jis pats, raudonu veidu ir susivėlusiais plaukais, vienmarškiniu, laikydamas rankoje revolverį, grasino iš toli, kad nekištume laukan nosies, nes jis nudėsias, ir vis žvalgėsi į kelio pusę, lyg laukdamas pagalbos.

Svarstėme, ką daryti... Tuo tarpu toli kelyje iškilo dulkių debesys ir pradėjo artėti į fazendą. Supratom, kad kažkas atvažiuoja, ir vis aiškiau pradėjom įžiūrėti, kad atskuba keletas juodų keleivinių automobilių. Kas tai galėtų būti? Privažiavę automobiliai pasuko į fazendą, keldami didžiausią triukšmą. Mes nudžiugom, nes tarėmės esą išgelbėti nuo puslankinių braziliečių ir administratoriaus nesuvaldomo pykčio. Juk jie viską galėjo mums padaryti: laikyti apsupę ištisas dienas be vandens ir maisto, sumušti ir net užmušti.

Administratorius nuskubėjo pasitikti atvažiuosius. Iš automobilių pasipylė uniformuoti valstijos gvardijos kariai, ginkluoti šautuvais ir granatomis. Jie puolė užimti lazdomis apsiginklavusių mūsų "sargų" vietas ir pagal komandą pradėjo artintis krūmokšniais prie mūsų namelių. Iš krūmų ir aukštų žolių blizgėjo šautuvų vamzdžiai.

Mes džiaugėmės. Matėm, kad tai yra valdžios kariai, ir manėm, kad, kai išaiškinsim reikalą valdžiai, klausimas bus išspręstas pagal įstatymus, o ne pagal administratoriaus užmačias.

Apsupę mus, kareiviai pradėjo šaukti, kad pasiduotume. Aš šaukiau, kad nesipriešinam, o mano tėvas, buvęs Rusijos caro kareivis 1914-1918 metais, iškišo pro duris baltą skudurą. Staiga į vidų pas mus įpuolė keli kareiviai su atkištais šautuvais. Supratom, kad reikia pakelti rankas. Jie apgrabaliojo, ar neturim ginklų, ir pradėjo krėsti trobą. Aišku, nerado nieko, nes mes nieko ir netu-

rėjom, tačiau pradėjo draskyti mano knygas, atsivežtas iš Lietuvos. Mėginau protestuoti, bet stambus seržantas liepė užsičiaupti ir pakišo panosėn kumštį. Matydamas, kad esu bejėgis, nutilau. Jie pradėjo dar labiau iš manęs tyčiotis.

Administratoriui įsakius, areštavo mane ir tėvą. Išstūmė mus abudu gatvėn, o ten jau laukė areštuotas Snarskis. Nusivarė mus tris į administraciją, juodu paliko kieme, o mane įvedė į raštinę.

Seržantas pradėjo klausinėti. Tylėjau, sukandęs dantis, nes buvau įpykęs už knygų sudraskymą. Administratorius, sėdėdamas už stalo, siuto. Neiškęsdamas jis pradėjo apsiptuoti, rėkė, kad aš esu tuo aršiausias kurstytojas, anarchistas ir dar nežinau kas.

— Ar teisybė? — paklausė seržantas.

Tylėjau.

Seržantas paraudo, paskui pabalo, išsišiepė, žengė žingsnį artyn ir trenkė man į veidą. Smūgis buvo skaudus, kumščio užgauta vieta veide tarytum sukietėjo. Maniau, kad jau nebėra mano nosies. Po antro staiga smūgio man viskas pradėjo mirti akyse ir suskaudo galvą. Trečio, ketvirto ir kitų smūgių beveik nebejaudčiau, tik girdėjau, kad kažkas šeria į mano kūną.

Atsipeikėjau šlapias, apipiltas vandeniu. Atsiminė, kur esu ir kas su manim dedasi, pamėginau atsistoti, bet seržanto smūgis ir vėl partrenkė. Sudriabu ir apsimėčiau, kad nebegaliu atsikelti. Kraujas veržėsi iš nosies burbuliuodamas, gerklėje jaučiau jo sūrų skonį. Darėsi pikta ir baisu. Sukaupiau jėgas ir vėl pamėginau atsistoti ir pasiaiškinti. Pajutau, kad viskas sukasi. Kvaitulio apimtas, sugriuvau ir pradėjau tąsyti — vertė vėmti.

Seržantas kažką suriko. Vienas kareivis pastatė mane ant kojų ir išstūmė iš raštinės laukan. Ten pamačiau tėvą ir Snarskį, surakintus geležiniais pančiais. Juos saugojo du kareiviai. Tuoj už jų buvo susirinkusi fazendos vaikų minia ir mūsų namiškiai. Pamatę mane sumuštą ir apkrešusį krauju, vaikai klydama pasileido bėgti. Motina puolė prie manęs, bet kareiviai žiauriai ją atstūmė, ir ji nualpo.

Aš nepajėgiau stovėti ant kojų, svaigau ir troškau. Baisiai norėjosi nors gurkšnio vandens. Susmukau. Vėsi, drėgna žemė lyg truputį gaivino, buvo gera, malonu, prisiglaudus prie jos. Girdėjau, kad sesrys su broliu išsigandę klykia, o motiną kažkas velka tolyn.

Mokokos kalėjimas nebuvo skirtas ilgam terminui nuteistiems kaliniams kalinti. Į jį kiš-

davo "atsivėdinti" tik policijos sulaikytus triukšmadarius ir plantatorių rūstybę užsitraukusius fazendų darbininkus. Jis buvo Teisingumo ministerijos žinioje, bet išlaikė jį Mokokos apylinkės kavos plantatoriai. Toks plantatorių finansuojamas kalėjimas yra beveik kiekviename Brazilijos provincijos miestelyje. Gyvenvietė, kurioje nėra kalėjimo ir bažnyčios, nevadinama miesteliu, o tik paprasta vila.

Tie kalėjimai, nors nedideli, vis dėlto yra tikri kalėjimai: kamerų durys iš geležinių štanų, asla cementinė, įrengti kareiviai, kamerų raktus turi tik viršininkas. Jis visiškai ištikimas plantatoriams, ir niekas nė nemano jo papirkti. Jei plantatorius lieps areštuotąjį laikyti kalėjime visą gyvenimą, viršininkas laikys jį užrakinęs ir nebus už tai atsakingas.

Mus užrakino gale koridoriaus tamsioje, be langų kameroje. Joje nebuvo nei lovų, nei stalo, nei suoliuko. Į tą tuščią cementinį kambarį šviesa veržėsi pro geležines durų štangas iš apytamsio koridoriaus. Sienos buvo storai apaugusios balsvais pelėsiais ir dėmėtos nuo drėgmės.

Kameros gale, kertėje, stovėjo "bliūdas" savo gamtiniam reikalams atlikti su nulaidžiamu vandeniu, kaip pridera mieste. Aš vargiai negalėsi nuprausiu jame krauju apkrešusį veidą, atsivėdinau šaltu vandeniu, ir pasidarė kiek smagiau. Iš to "bliūdo", pasisėdami riešukučiomis, turėjome ir atsigerti, nors, žinoma, iš pradžių tai buvo labai nemalonu.

Maisto mums buvo įsakyta neduoti. Kas įsakė, nežinau ir dabar. Kartais pavakary atėdavom tas pats seržantas, kuris mane mušė, ir, išplūdes visokiausiais žodžiais, įmėsdavo pro durų štangas keletą sausos duonos riekučių. Esu tikras, kad, jei jis būtų galėjęs atsirakinti kamerą, tai būtų mus dar mušęs, o gal ir visai sudraskęs. Jis buvo kaip pasiutęs žveris. Laimė, kad raktus turėjo tik kalėjimo viršininkas. Dabar didžiausias malonumas seržantui buvo penėti mus sausos duonos riekučiais, kaip gyvuliukus, uždarytus narve. "Gružkit, šunys!" — šaukdavo jis. Mes tylėdavom, susitraukę kertėje.

Taip ir slinko dienos. Nežinojom, nei kas laukia mūsų pačių, nei koks mūsų šeimų likimas. Tūnojom uždaryti, raitydami ant plikos cementinės aslos. Mano sąnariai ir sumuštos vietos skaudėjo, bet iš lengvo gijau. Išidrašinęs pradėjau kalbinti vaikščiojantį po koridorių ginkluotą sargą. Pirmiausia paklausiau, ar ilgai mus čia laikys.

Sargas buvo geras žmogus. Apsižvalgė, kad niekas nepastebėtų ir pradėjo mus guosti, tartum užjausdamas:

— Vaikel, taip anarchistas nedaro...

— Mes ne anarchistai.

— Bet fazendos administratorius įrodė plantatoriaus įgalio-

tiui ir seržantui, kad esi profesionalas anarchistas iš Europos, studentas...

— Ak, šitaip!

— Taip, ir dabar tave paleis tik tada, kai Orasijus lieps paleisti. Patariu: būk ramus, laikykis tyliai, kai seržantas plūsta. Jis jus mėgina, rytinėja...

Jis apsižvalgė, ar niekas jo nemato, ir vėl pradėjo kalbėti:

— Čia, mat, toks kraštas. Jūs beteisiai. Teisė čia priklauso tik plantatoriams. Ir miestelio burmistras, ir policijos vadas, ir seržantas — nulis. Laikykis! — pridėjęs pirštą prie lūpų, tyliai sušnabzdėjo jis, tartum kokią didelę paslaptį. — Aš irgi anarchistas! — pasi-gyrė.

Aš tuo metu buvau dar vaikėzas ir labai mažai teismaniau apie anarchistus, komunistus, socialistus ir kitas politines partijas. Galiu pasakyti tik tiek, kad tais laikais Brazilijos pažangiam judėjime vyravo anarchistai, atvažiaavę iš Italijos, Ispanijos ir Portugalijos. Komunistų partija buvo silpnutė. Tas kalėjimo sargas, matyt, ir buvo vienas iš anarchistų, tuo metu — pažangus žmogus.

Kalėjime gal būtų tekę sėdėti gana ilgai, kol būtų atlyžęs plantatoriaus įgaliotinis Orasijus, bet mums padėjo ta aplinkybė, kad Takvaros plantatoriui labai reikėjo darbininkų. Kavos uogos džiūvo ant medelių, o dar pusė laukų buvo nurašyta. Sužinojęs, kad Orasijus uždarė mus kalėjimą, jis nuėjo pas jį ir pradėjo prašyti, kad išleistų — jis mus priimsią fazendon.

Nors Orasijus ir Takvaros plantatorius buvo geri draugai, bet šį kartą dėl mūsų jų santykiai paaštrėjo. Kaip vėliau sužinojau, Orasijus pareikalavo, kad Takvaros plantatorius sumokėtų už mus aštuonis šimtus milreisų, kitaip pasakius, kad mus nupirktų. Takvaros plantatorius nusiderėjęs mus ir nupirko už tris šimtus milreisų, ne iš mielaširdystės, bet, kaip minėjau, iš reikalo. Orasijui įsakius, po keturių dienų buvom paleisti iš kalėjimo.

Išleidę mus, sargai liepė eiti, kur norim, ir pasakė, kad mūsų šeimos jau nuvežtos į tą fazendą, kurion mes norėjom persikelti. Pasiraitojom kelnes ir pasileidom per kavos laukus į Takvarą. Iš karto skubėjom, bet netrukus pavargom, o pavakary vos bepavilkom kojas.

Saulutė slinko vis labiau ir labiau į vakarus ir darėsi vis raudonesnė. Buvo tyku. Nesimėčiau niekur jokio žmogaus, tik kava ir kava visur aplinkui. Mes vis ėjom. Toli priešakyje, už plačių kavos medelių laukų, pradėjo baltuoti Takvaros fazendos trobos. Širdis smarkiai plakė iš džiaugsmo, kad vėl pamatysim saviškius, kad prasi-dės naujas gyvenimo kavos plantacijose puslapis.

WASHINGTON. — JAV Valstybės departamentas sako, kad nemokės Ispanijai brangiau už karo bazes, negu dabar.

Kiek Kanadiečiai Išleidžia Svaigalams

Kanados statistikų biuras pranešė, kad praėjusiais metais, kurie statistikos atžvilgiu užsibaigė kovo 31 dieną, Kanadoje buvo sunaudota svaiginančių gėrimų už \$961,000,000. Tai \$19,000,000 daugiau, negu kad buvo sunaudota metai atgal. Bet šios skaitlinės dar nepasako visos istorijos.

Viršuj minėtą sumą sudaro išleisti pinigai perkant svaiginančius gėrimus parduotuvėse. Į šią sumą neįeina pelnas viešbučių, salūnų, įvairių organizacijų, kurios rengia parengimus su svaiginančiais gėrimais. Kaip žinia, tose visose vietose gėrėjai moka brangiau, negu kainuoja parduotuvėse. Tokiu būdu vartotojai sumokėjo daug daugiau negu \$961,000,000. Reikia manyti, kad jiems kainavo mažiausia 10 procentų daugiau. Reiškia reikia prie tos sumos pridėti dar bent \$96,100,000. Taigi, kanadiečiai bus sumokėję už svaiginančius gėrimus mažiausia už \$1,057,100,000.

Išsigėrę, žinoma, ne vienas jautėsi nekaip. Kitiems teko gerti kokius nors "vaistus" ar ką kitą. Kitam teko ir iš darbo išlikti. Čia vėl susidaro graži suma.

Kiek Galima Išgerti Nekenkiant Svaikatai

Dr. J. M. R. Beveridge iš Queens universiteto (Kingston, Ont.), kalbėdamas delegatams, kurie laiko kursų alkoholizmo klausimu, pabrėžė, kad žmogus negali gerti svaigalų daugiau, kaip 4 uncijas į dieną, nepakenkdamas savo sveikatai.

Jis sako, kad alkoholis kietina kepenis ir tokiu būdu artina mirtį. Be to, alkoholis veda prie proteinų ir vitamino B nedostatkių. Be tų dalykų kepenys negali apsidirbti su riebalais. Dėl to kepenys neveikia kaip reikia ir žmogus galų gale miršta.

Jis dar sako, kad dėl didelio svaigalų naudojimo žmogus netenka apetito valgyti.

Plečiami Miškai Kuršių Neringoje

NERINGA. — Pavasaris šiemet anksčiausiai atėjo į pajūrį. Gražiomis pavasario dienomis skuba pasinaudoti Neringos miškų ūkio darbuotojai miškų plotams išplėsti. Pirmoji miško sodinimą pradėjo Juodkrantės girininkijos meistro A. Vaitkaus vadovaujama brigada. Jaunomis pušaitėmis ir lapučių sodinukais čia numatoma užsodinti 40 hektarų.

Miško sodinimo darbai taip pat pradėti Smiltynės ir Nidos girininkijose. Šį pavasarį Neringoje bus pasodinta apie 120 hektarų jauno miško.

Torontiečių Kronika

Baigė Mokslą

Plačiai žinomų torontiečių P. Žizių duktė D. Žiziūtė sėkmingai užbaigė mokytojos mokslo su labai aukštais atžymėjimais ir pradės savo profesijos darbą vienoje iš Toronto mokyklų.

Mirė L. Skunčikas

Staiga mirė Leonas Skunčikas, sulaukęs apie 63 metų amžiaus.

Velionis buvo pažangių minčių, uolus Liaudies Balso rėmėjas. Dirbo daugiausia miškuose, bet dažnai lankydavosi Toronte.

Apie jo gimines neteko šiam reporteriui sužinoti, nors teko girdėti, kad jis turėjo pusbrolių Kanadoje.

Rep.

Paieškojimas

Ieškau savo brolio Prano Lukoševičiaus. Jeigu kas žinot apie jį — parašykite. Iš anksto dėkoju.

Ona Žindžiuvienė
(Lukoševičiūtė)
Lietuvos TSR
Jurbarko rajonas
Velionis paštas
Graudėnų kaimas

Paieškojimas

Paeškau Povilo ir Adomo Šležų, atvykusių į Kanadą apie 1928 metus, kilusių iš Lietuvos šiaurinių priemiesčių Lieporių.

Prašau atsilipti ar žinančius apie juos pranešti antrašut:

Kazys Činčius
484 Roxton Rd.
Toronto 4, Ont.

Kai Vieniems Gerai Tai Kitiems Negerai

Federalės vyriausybės pasiūlymas duoti \$500 bonų tiems namų pirkėjams, kurie pirkę žiemos metu statytus namus, vieniems labai patiko, o kitiems nepatiko. Pirkėjams, aišku, \$500 yra geras dalykas. Bet namų statytojai nemato tame nieko gera.

Jie sako, tai yra namų statytojai, kad tie bonai paakstins žmones pirkti namus, kurie buvo žiemos metu statyti, bet tuom pat laiku sulaikys nuo pirkimo tų namų, kurie statyti vasaros metu. Tokiu būdu, nebus atsiekta nieko gera.

Federalė vyriausybė, pažadėdama \$500 bonų tiems, kurie pirkę žiemos metu statytus namus, tikisi pagyvinti žiemine statybą ir tokiu būdu sumažinti nedarbą žiemos metu. Bet tuomi ji gali sumažinti vasarinę statybą ir tokiu būdu padidinti bedarbių skaičių vasaros metu statybos srityje.

Finansų ministras Walter Gordon, patiekdamas parlamentui biudžetą, taipgi numatė bonus samdytojams iki pusės mėnesio darbininko algos iki metų laiko (nedaugiau \$75.00 mėnesį), kurie samdys darbininkus tarp lapkričio 1 ir sausio 31 ir lavins darbininkus ne jaunesnius 45 metų amžiaus kurie bus nedirbę per 6 mėnesius ir neims pensijos ar apdraudos nuo nedarbo.

Siuomi, matyti, norima pakaktinti privatiškus samdytojus samdyti senesnius darbininkus. Bet, iš kitos pusės, tas blogai atsiliptis į jaunesnius. Jei senesni dirbs, tai jaunesni bus bedarbiai. Kada nėra pakankamai darbų, tai susidaro taip, kad jeigu nuo vienos svarstyk-

lių lėkštės nuimsi ir padėsi ant kitos, tai kai viena pasidarys sunkesnė, tai kita palengvės. Tas nieko nepakeičia.

Biudžete nenumatoma jokių palengvinimų darbo žmonėms. Viskas nukreipta į tai, kad pagyvinus gamybą. Bet gamybos didinimas be pagalbos pirkėjams nieko gera nežada.

Agurkų Arkos

Kai kas agurkus augina arkomis. Iškasa 60 cm ilgio, tiek pat pločio ir 40 cm gylio duobes maždaug poros metrų atstumu viena nuo kitos, pripila jas geros žemės ir pagal duobės kraštus pasėja po 8-12 ilgųjų kiniškų agurkų bei tiek pat dekoratyvinių pupelių sėklų.

Iš lazdelių bei vytelių padaromos dviejų - dviejų su puse metro aukščio arkos. Arkų konstrukcija gali būti įvairi, pagal skonį. Galima sukalti du bokštelius po keturias lazdeles ir viršuje juos lankais sujungti, galima arkas išpinti iš vytelių ir panašiai. Svarbu, kad jos tvirtai laikytųsi žemėje ir nuo vėjo negriūtų, laikytų besivejančius apie jas agurkus ir pupeles. Augalus prie arkų laikas nuo laiko reikia prirašioti.

Augalams išlapojus, tokios arkos atrodo labai puošniai, gražiai derinasi žaliame lapų fone pabirę roudoni pupelių bei geltoni agurkų žiedai ir vietomis pakibę tamsiai žali ilgi agurkai.

Iš vienos arkos gaunama po 12-20 kilogramų agurkų derliaus.

Tokiu būdu agurkus ir pupeles galima auginti balkonuose, aplink verandas, terasas, sodų pavėnes, prie tvorų ir kitur.

Ne taip jau sunku suderinti grožį ir naudą — reikia tik truputį pafantazuoti.

(Švyturys)

MASKVA. — Tarybinė spauda padavė plačių ištraukų iš prezidento kalbos nusiginklavimo reikalais. Tuo pat kartu nurodė, kad Jungtinėse Valstijose yra galingos apsiginklavimo ir agresijos jėgos.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Visi į Liaudies Balso Pikniką

Šį sekmadienį, birželio 23 d., įvyks torontiečių ir bendrai Pietinės Ontarijos pažangių lietuvių ruošiamas Liaudies Balso metinis piknikas.

Yra gauta pranešimų, kad ne tik artimesnių vietovių, bet ir už šimtų mylių pažangūs lietuviai ruošiasi atvykti į pikniką. Visi atsiliepimai rodo, kad piknikas bus skaitlingas, kas labai svarbu dėl savaitraščio išlaikymo. Tad jei dar kurie LB skaitytojai nepasiruošę dalyvauti šiame piknike, tai prašome tartis su draugais ir pažįstamais ir nepraleisti šios reikalingos pasitaikancios progos susitikti su skaitlingu būriu savo pažįstamų ir užmegsti naujų pažinčių.

Piknikui dovanos

Liaudies Balso piknikai visuomet buvo paturtinti su įvairiomis dovanomis. Ir šiam pik-

Indonezija, Malaja ir Filipinai pranešė apie planą sudaryti bendro apsigynimo pakta.

Esą taikoma daugiausia prieš subversiją, nežiūrint kokios formos būtų.

Jos taipgi susitarė dėl tų sričių, kurias norima prijungti prie Malajos ir sudaryti Malaziją. Pavedama JT sekretoriui U Thantui atsiklausti tų sričių žmones, ar jie pritaria stoti į siūlomą Malazijos federaciją.

nikui jau eilė draugų ir draugių pridavė dovanų ir aukų. Pikniko ruošėjai ir Liaudies Balsas laukia jų kuo daugiau.

Visokios dovanos laukiamos. Kas galite paaukoti daiktinių dovanėlių; kas maisto produktų; kas rankdarbių ar kitokių dovanų. Gautas dovanas piknike dalyvaujantieji LB rėmėjai mielai paverčia pinigine parama dėl Liaudies Balso.

Nuvažiavimas į pikniką

Beveik vienintelė priemonė nuvažiavimui į pikniką — tai automobiliai. Tad kreipiamės į visus LB draugus, turinčius automobilius pasirūpinti, kad kuo daugiau žmonių nuvežus į pikniką, o neturinčius automobilių, prašome tartis su turinčias dėl nuvažiavimo. Vienų ir kitų draugiška koperacija labai reikalinga ir svarbi dėl LB pikniko. Nepavykus susitarti prašome kiek galint iš anksto pranešti, kurie turėsite vietos savo automobiliuje dėl ko nors nuvežimo į pikniką, o nesurančiančius kas pavėžintų, prašome pranešti į LB raštine ar į Lietuvos salę telefonu UN. 1-0358. Pikniko komitetas dėsi pastangas pagelbėti surasti kas pavėžintų. Tik prašome nepalikti šio reikalo iki paskutinės dienos.

Na, tai iki pasimatymo LB piknike.

Pikniko Komitetas

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsigyvimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

LIETUVIS PLUMBERIS

J. LISAUSKAS

Įrengiam Aliejinių Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Laikrodininkas

F. BOCHULIS

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116
Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, žliūbinius žiedus ir kt.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuovėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvos salėje, 160 Claremont St.